

Auditoria Ambiental Municipal de Subirats

Ajuntament
de Subirats

Document 4

Document de síntesi

Juny 2005

ÍNDEX

QUÈ ÉS L'AGENDA 21?	1
AGENDA 21 LOCAL DE SUBIRATS	1
ELABORACIÓ DE L'AUDITORIA AMBIENTAL DE SUBIRATS	2
UNA VISIÓ INTEGRADA DE SUBIRATS	3
EL PLA D'ACCIÓ LOCAL DE SUBIRATS	4
FITXES RESUM DE LA DIAGNOSI AMBIENTAL	5
MAPA DEL PLA D'ACCIÓ LOCAL DE SUBIRATS	17

QUÈ ÉS L'AGENDA 21?

El concepte d'Agenda 21 té origen en la Cimera de la Terra, auspiciada per la ONU el 1992 a Rio de Janeiro, on tots els caps d'estat reunits van acordar que calia treballar activament per assolir un model de societat sostenible, és a dir, que assegurí que satisfem les nostres necessitats materials i humanes sense posar en risc la capacitat de les generacions futures per satisfer les seves.

L'Agenda 21 Local, basant-se en un ampli procés de participació ciutadana, identifica les oportunitats i amenaces ambientals d'un municipi, i proposa mesures concretes per tal d'avançar vers el repte de la sostenibilitat.

AGENDA 21 LOCAL DE SUBIRATS

Subirats és el municipi amb més extensió de l'Alt Penedès (gairebé el 10% de la superfície de la comarca) i es troba en un emplaçament estratègic des de diversos punts de vista. D'una banda, allotja un bon nombre d'explotacions de vinya i presenta un paisatge vitivinícola molt característic. D'altra banda, es troba en una de les comarques en major expansió urbanística de Catalunya, i l'onada urbanitzadora provinent de l'Àrea Metropolitana de Barcelona és cada vegada més patent al Penedès. Subirats és un municipi complex, amb 15 nuclis de població que es distribueixen irregularment pel seu territori.

Subirats va iniciar el procés de l'Agenda 21 Local l'any 1999, però fins l'any 2004 no es va encarrilar la redacció de tots els documents. L'Agenda 21 Local havia de jugar un paper estratègic incalculable a Subirats perquè aportaria un punt de vista integrat sobre la situació del municipi des del punt ambiental, i proposaria accions de futur per tal d'encarar el repte de la sostenibilitat. Aquestes aportacions, fetes en un moment clau del municipi – coincidint amb la revisió del Pla d'Ordenació Urbanística Municipal – servirien de punt de sortida del llarg camí vers la sostenibilitat.

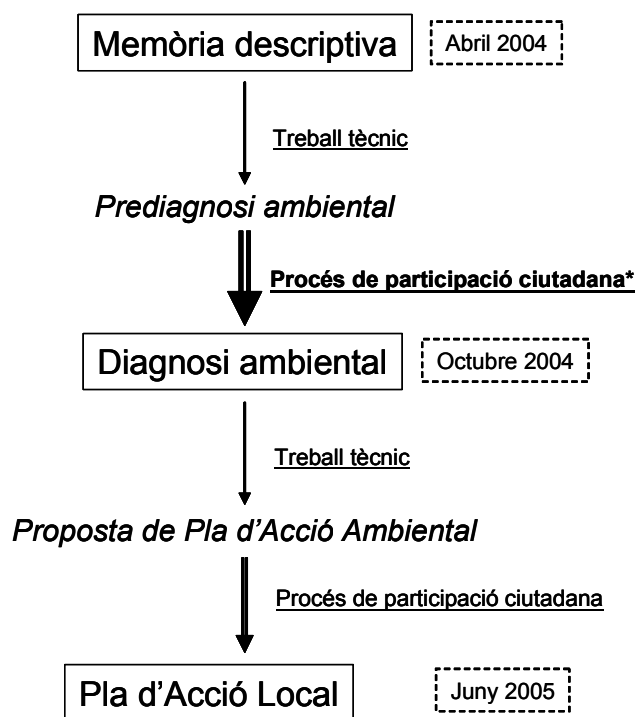
ELABORACIÓ DE L'AUDITORIA AMBIENTAL DE SUBIRATS

L'Auditoria Ambiental de Subirats es compon de tres grans documents seqüencials: la memòria descriptiva, la diagnosi ambiental i el pla d'acció ambiental.

Per a l'elaboració de cada document ha calgut un treball tècnic que s'ha hagut de contrastar a través d'un procés de participació ciutadana (amb l'excepció de la memòria descriptiva).

El procés d'elaboració de l'auditoria ambiental de Subirats va iniciar-se el gener de 2004 a partir de treballs preexistents (any 2000), i va finalitzar el mes de juny de 2005 amb la presentació pública del Pla d'Acció Local.

Figura 1. Procés d'elaboració de l'auditoria ambiental de Subirats

UNA VISIÓ INTEGRADA DE SUBIRATS

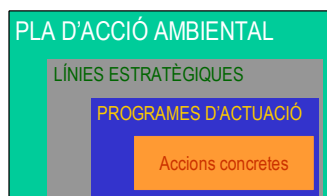

A partir de la realitat ambiental de Subirats, calia elaborar un Pla d'Acció Local capaç de tractar i pal·liar de forma efectiva els impactes derivats tant de la complexitat com de les singularitats que caracteritzen el municipi. Per això el Pla d'Acció, estructurat en quatre línies estratègiques, respon a una concepció integrada del territori. Les quatre línies s'han d'entendre com les diverses perspectives des de les quals es pot obrir el camí cap a la sostenibilitat del municipi. En altres paraules, el plantejament de Pla d'Acció fa una 'reconstrucció' del municipi, com s'explica a continuació, assumint que és l'home -els ciutadans i ciutadanes de Subirats- qui ha estat i serà el principal actor transformador de l'entorn, i sobre qui recau la responsabilitat de reorientar el desenvolupament cap a la sostenibilitat.

Com si d'una maqueta es tractés, el primer pas per construir un Subirats sostenible és col·locar les peces que el formen (l'estructura del territori) de forma adequada. Cal trobar un disseny que pugui funcionar de forma òptima a llarg termini. En altres paraules, cal **una ordenació del territori que assenti les bases per a un futur sostenible**, tal i com ja es planteja en la legislació urbanística vigent a Catalunya. El segon pas consisteix a incloure l'activitat humana en aquest territori, com si a la nostra maqueta preméssim l'interruptor que activa l'entrada de l'home, amb tota l'activitat transformadora de què és capaç. La vida humana la conformen les diverses activitats econòmiques que amb el pas del temps han anat deixant (i deixaran) la seva empremta al paisatge de Subirats. Cal que aquestes activitats garanteixin el manteniment d'**un paisatge viu i de qualitat, reflex de la identitat pròpia de Subirats**. Aquestes activitats impliquen un consum de recursos. Ja que s'ha estructurat un territori que ha de funcionar a llarg termini, caldrà mantenir un baix consum dels recursos que no siguin renovables, i minimitzar la dependència dels recursos exteriors. Caldrà, doncs, assolir **una petjada ecològica que no excedeixi la capacitat de càrrega del territori** per tal de mantenir un sistema equilibrat. En aquesta particular reconstrucció de Subirats, resta una darrera peça, que és potser la més important: els subiratencs i les subiratenques. La població de Subirats és en gran mesura responsable del manteniment en bon estat del municipi. La capacitat humana de transformar el territori pot tenir una incidència negativa sobre aquest, potser de vegades de forma involuntària. Tota la població comparteix Subirats, i és per això que es fa necessari **un compromís comú i una responsabilitat compartida per dirigir Subirats cap a la sostenibilitat**.

EL PLA D'ACCIÓ LOCAL DE SUBIRATS

El Pla d'Acció Local és un compendi d'accions concretes, organitzades sota programes d'actuació, que a la vegada s'agrupen en línies estratègiques. El Pla d'Acció Local constitueix el 'full de ruta' de Subirats cap a un futur més sostenible.

L'adaptació del model de desenvolupament de Subirats cap a tendències més sostenibles es pot aconseguir mitjançant 4 estratègies bàsiques:

LE 1. Una ordenació del territori que assenti les bases per a un futur sostenible *(Disenyem un Subirats que pugui funcionar de forma òptima)*

- PA 1.1 Planificar els espais urbans dels diversos nuclis des de l'òptica de la sostenibilitat i atenent a les peculiaritats de cadascun d'ells.
- PA 1.2 Optimitzar les infraestructures de transport i reduir-ne l'impacte ambiental.
- PA 1.3 Garantir la conservació dels espais d'interès natural de Subirats.
- PA 1.4 Reforçar la connectivitat entre els espais d'interès natural de Subirats.

LE 2. Un paisatge viu i de qualitat, reflex de la identitat pròpia de Subirats *(Busquem l'equilibri entre les activitats humanes i el territori)*

- PA 2.1 Fomentar una activitat agrària rendible i respectuosa amb l'entorn.
- PA 2.2 Minimitzar l'impacte paisatgístic i ambiental de les activitats industrials.
- PA 2.3 Fer del sector comercial i turístic un aliat per difondre i complir el Pla d'Acció Local.
- PA 2.4 Fomentar la recuperació i la conservació del patrimoni històrico-cultural, i paisatgístic subiratenc.

LE 3. Una petjada ecològica que no excedeixi la capacitat de càrrega del territori. *(Fem un ús eficient dels recursos)*

- PA 3.1 Aprofitar el cicle de l'aigua de Subirats de forma sostenible.
- PA 3.2 Promoure un consum energètic menys impactant i basat en l'estalvi i l'eficiència.
- PA 3.3 Reduir la producció de residus i optimitzar-ne la gestió.
- PA 3.4 Preservar la qualitat del medi atmosfèric.

LE 4. Un compromís comú i una responsabilitat compartida per dur Subirats cap a la sostenibilitat. *(Fem-nos responsables de la cura per l'entorn)*

- PA 4.1 Instar l'Ajuntament de Subirats a liderar la implantació de l'Agenda 21.
- PA 4.2 Mantenir i nodrir el teixit associatiu de Subirats, amb el Pla d'Acció com a pretext.
- PA 4.3 Implicar la ciutadania de Subirats en el procés d'Agenda 21.
- PA 4.4 Passar el testimoni de l'Agenda 21 a les generacions que vindran i difondre'l a tothom.

FITXES RESUM DE LA DIAGNOSI AMBIENTAL

A.1 Organització i gestió municipal

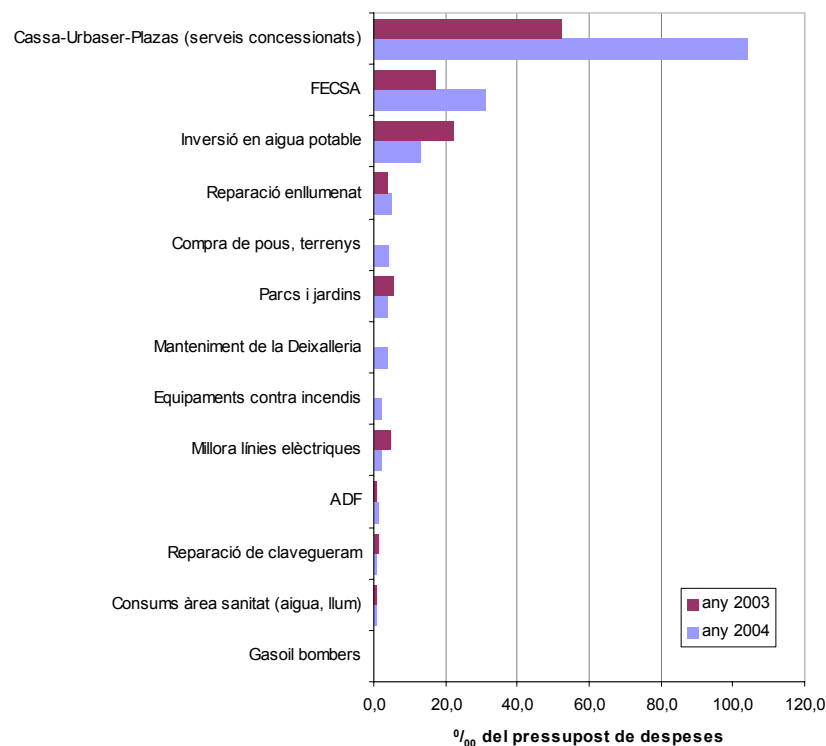
FORTALESES – OPORTUNITATS

- Hi ha una regidoria específica de medi ambient, que no està compartida amb cap altre regidor. La regidoria té fàcil accés a altres àrees d'incidència ambiental (urbanisme, turisme, educació, agricultura) i sol ser consultada informalment
- Tot i que no hi ha cap tècnic de medi ambient, destaca la recent oportunitat (maig de 2004), de contractar un agent de desenvolupament local (AODL), que podria fer-se càrrec de la implantació de l'Agenda 21
- S'ha duplicat l'assignació econòmica relativa als serveis concessionats, fet que s'ha de traduir en una millora significativa d'aquests serveis en un futur proper.
- Ha incrementat el nombre de serveis mancomunats: recollida de vidre, envasos i deixalleria. Això repercuteix en un servei més cost-efectiu
- A partir de 2005, FECSA aportarà durant 10 anys 100.000 euros anuals com a contraprestació per haver instal·lat una nova línia elèctrica aèria al municipi. És una oportunitat per poder invertir en la protecció i millora ambiental.
- La revisió del POUM es farà de manera simultània i coordinada amb l'elaboració del Pla d'Acció Ambiental, i aquest darrer pot guanyar efectivitat
- Les escoles, agrupades en una zona escolar rural (ZER), fan activitats conjuntes, esdevenint una oportunitat per desplegar una Agenda 21 escolar
- L'Ajuntament ha sol·licitat a la Xarxa de municipis de qualitat de Barcelona una subvenció per un projecte d'instal·lació d'energia fotovoltaica a l'Ajuntament

DEBILITATS - AMENACES

- Es va intentar crear un Consell municipal de medi ambient, fa uns anys, però no ha sigut operatiu
- L'àrea de medi ambient no compta amb personal propi
- El pressupost de despeses de 2004 ha incrementat l'assignació per a consum de recursos (aigua i electricitat, principalment) i ha vist disminuïda o anul·lada la despesa en matèria d'educació ambiental, inversió en millora de xarxes d'abastament, compra de terrenys, millora del patrimoni, etc.
- L'àrea de medi ambient no disposa de partida pressupostària pròpia
- La distribució de la població en 15 nuclis, encareix la prestació dels serveis municipals bàsics, que per ser tan costosos no poden ser mancomunats
- Les dependències municipals no compten amb mecanismes d'estalvi d'aigua, ni amb contenidors adequats per garantir la separació de totes les fraccions de residus. Només hi ha un contenidor per recollir el paper al mateix Ajuntament

Despesa ambiental en els pressupostos municipals

Font: elaboració pròpia a partir de les dades facilitades per l'Ajuntament

A.2 Planejament urbanístic i usos del sòl

FORTALESES – OPORTUNITATS

- Un 6,5% del territori municipal és protegit per la figura d'EIN (Muntanyes de l'Ordal)
- El PGOM de 1987 contempla diversos criteris paisatgístics en la seva normativa, i és coherent amb la realitat territorial de Subirats.
- Subirats no té problemes urbanístics relacionats amb urbanitzacions il·legals.
- L'Ajuntament ha encarregat un informe tècnic per tal d'integrar paisatgísticament el polígon de Lavernó, que està pendent de desenvolupar-se.
- Un 96% del territori està considerat com a sòl no urbanitzable. A través d'aquesta classificació, el PGOM protegeix urbanísticament la major part de les àrees naturals d'especial interès del municipi, llevat de casos molt concrets.
- El PGOM estableix clarament les condicions d'edificació per cada tipus de SNU i incorpora criteris d'integració paisatgística.
- El nou Pla d'Ordenació Urbanística Municipal (POUM) de Subirats, que s'ha començat a elaborar recentment, té previst incorporar els resultats obtinguts per l'Auditoria Ambiental.
- Diversos municipis de l'Alt Penedès, Subirats inclòs, han encarregat un estudi del sòl no urbanitzable, que ajudarà a una millor planificació i gestió dels espais oberts.
- L'ús agrícola i concretament la vinya encara mantenen una extensió important, clar caràcter agrícola i rural.
- El fet que Subirats estigui configurat en diversos nuclis de població alleugereix i esmorteix la pressió urbanística sobre el territori.
- Els nuclis antics estan ben integrats en l'entorn.

DEBILITATS - AMENACES

- Subirats es troba en una zona sensible en el conjunt de l'Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB): és la porta d'entrada al Penedès des d'Ordal i és previst que en el futur rebi fortes pressions urbanístiques provinents de l'AMB.
- No hi ha una proposta concreta de Pla territorial metropolità de Barcelona ni de Pla Director de l'Alt Penedès, dificultant la coordinació del planejament de Subirats amb el seu entorn.
- Algunes urbanitzacions (especialment Casablanca Sud) encara no tenen llurs serveis recepcionats per part de l'Ajuntament (clavegueram, enllumenat...).
- La situació dels polígons industrials es contradiu amb la protecció dels béns naturals, especialment dels sistemes fluvials, i causen un cert impacte paisatgístic.
- La majoria de les urbanitzacions no solen tenir més d'un punt d'accés, cosa que en dificulta l'evacuació. El desenvolupament d'urbanitzacions en zones forestals, a més d'afectar la vegetació autòctona, significa un increment del risc d'incendi.
- Dins el terme municipal de Subirats s'han arribat a comptabilitzar 112 activitats periurbanes, amb una ocupació de 44,1 ha, un 0,8% de la superfície municipal.
- Subirats és creuat per un corredor d'infraestructures que seccionen el territori. Les línies d'alta tensió que teixeixen el territori provoquen un impacte paisatgístic ntable.
- La construcció del traçat del Tren d'Alta Velocitat (TAV) i el seu futur funcionament provocarà diversos impactes sobre el territori (disminució en la qualitat acústica, visual i paisatgística, ocupació de terrenys d'elevat valor agrícola i ecològic, fragmentació del territori).
- Bona part dels camins rurals i tradicionals es troben en un estat avançat de degradació, la qual cosa pot significar la pèrdua d'aquest patrimoni.

Índexs de saturació IS1 i IS2 de Subirats (1987).

Classificació del sòl	Ha	%
Sòl urbà (SU)	197,15	3,53
Sòl urbanitzable (SUrb)	30,45	0,55
Sòl no urbanitzable (SNU)	5.352,40	95,92
Total	5.880,00	100,00
Índex de Saturació IS1	(SU+SUrb)/Total	0,0387
Índex de Saturació IS2	SU/(SU+SUrb)	0,8662

Font: PGOM de Subirats (1987)

El baix valor d'IS1 indica que Subirats encara disposa de una gran quantitat de sòl que és susceptible de ser urbanitzat, en un territori que actualment està sotmès a una molt important pressió urbanística provinent de l'extensió de l'àrea metropolitana de Barcelona.

L'alt valor d'IS2 reflecteix la poca disponibilitat de sòl urbanitzable al municipi. De fet, les previsions d'aquest tipus de sòl en el PGOM de 1987 eren minses. És previsible, per tant, que una revisió del pla consideri incrementar el sòl urbanitzable del municipi.

A.3 Paisatge, sistemes naturals i sistemes agraris

FORTALESES – OPORTUNITATS

- Alguns sectors del municipi encara presenten el típic paisatge penedesenc dominat pels camps de vinyes amb diversos elements constructius de gran interès estètic (murs de pedra seca, barraques, casetes d'eines, torrotes...).
- L'Ajuntament de Subirats té interès en l'ampliació del Parc del Garraf cap al municipi per tal d'incloure tota aquesta part forestal de llevant.
- El manteniment dels enclavaments forestals dins la matriu agrícola, especialment els de major superfície, resulta clau des del punt de vista de la funcionalitat del paisatge.
- A més dels usos productius, l'espai agrícola de Subirats compleix també importants funcions ecològiques (connectivitat biològica, recàrrega d'aqüífers, etc.) i socials i té un considerable valor paisatgístic.
- Les capçaleres dels torrents i les rieres gaudeixen, en general, d'un bon estat de conservació. D'altra banda, alguns trams de les rieres encara es mantenen en bon estat i presenten una vegetació de ribera ben estructurada.
- L'ADF de Subirats considera que un 60% de la xarxa de camins i pistes forestals es troba en bon estat per poder accedir-hi en cas d'incendi

DEBILITATS - AMENACES

- La qualitat paisatgística del municipi es veu afectada per diverses infraestructures (viàries, ferroviàries, energètiques), activitats i usos amb un elevat impacte estètic
- L'any 1995 es va elaborar el Pla Especial de Protecció del Medi Natural i el Paisatge de les Muntanyes d'Ordal, però no ha estat aprovat. Només s'aplica el règim general dels espais inclosos al PEIN, en aquest cas insuficient.
- Els terrenys de la bòbila de Can Rossell estan classificats com a sòl no urbanitzable ordinari, un règim possiblement massa feble en aquest cas.
- L'eix d'infraestructures viàries i ferroviàries que creua el municipi és una barrera ecològica i redueix la capacitat autodepuradora del sistema hidrogràfic.
- Segons inspeccions recents del Grup de Medi Ambient de Subirats, el curs mig del Lavernó està "malalt" (3 punts sobre 5). El bosc de ribera presenta una alteració important al marge dret i un estat molt degradat a l'esquerra.

Espais i elements	Interès
Torrents i rieres del Lavernó	Els torrents i la vegetació de ribera associada desenvolupen importants funcions ecològiques que convé tenir en compte.
Fonts	Les condicions d'humitat que creen permeten la presència d'espècies animals i vegetals que depenen de l'aigua.
Esculls miocens	Extensa àrea inclosa dins l'Inventari d'espais d'interès geològic de Catalunya amb una superfície de 447,5 ha.
Serres meridionals	Destaquen per la continuïtat de la massa forestal, per la presència de retalls d'alzinar litoral i de màquia amb llentiscle i margalló, comunitats potencials de la zona.
Vegetació associada als "fondos"	Acullen retalls de vegetació de caire submediterrani com ara avellanedes amb falgueres, o fragments d'alzinar amb espècies de distribució submediterrània
Pèlags en antigues pedreres	Formen basses i zones humides d'un cert interès. Els pèlags de l'antiga bòbila de Can Rossell són les dues basses d'origen antròpic més rellevants del municipi.
Coves i avencs	S'han arribat a citar-ne quasi una quinzena, si bé no han estat inventariats de forma exhaustiva.

A.4 Mobilitat

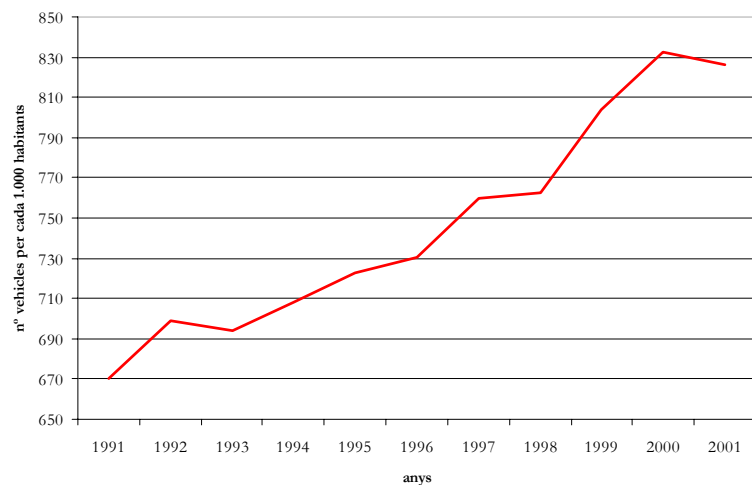
FORTALESES – OPORTUNITATS

- No s'han detectat problemes pel que fa a l'ocupació de l'espai públic per part dels vehicles privats (aparcaments, embussos de trànsit, etc.). Malgrat això, a Sant Pau d'Ordal la important afluença de vehicles vinculada als restaurants provoca molèsties, sobretot durant els caps de setmana.
- La xarxa local de carreteres es complementa bé amb la supramunicipal, connectant entre si els principals eixos de comunicació supramunicipal.
- Durant els darrers 5 anys l'accidentalitat s'ha reduït més de la meitat. Això pot ser degut a les millores efectuades al nucli d'Ordal.
- Existeixen mesures de moderació de la velocitat de circulació als principals nuclis urbans, semàfors en algunes travesies i un pas elevat per als vianants que volen creuar la carretera al nucli d'Ordal.
- Hi ha bones comunicacions amb Sant Sadurní, Vilafranca i Barcelona, tant per carretera (autopista) com en tren. No obstant, el servei que presta l'estació de tren de Subirats no és òptim, ni per la ubicació ni per les freqüències d'aturada

DEBILITATS - AMENACES

- El percentatge de població ocupada resident que treballa o estudia al mateix municipi, és força baix (41% l'any 2001) i segueix una tendència a la baixa. Per tant, els dies laborables hi ha una gran circulació de vehicles.
- La població de Subirats ha de sortir del municipi per accedir a grans superfícies comercials i d'oci o a l'oferta cultural, fet que fa que tant la mobilitat obligada com la de lleure siguin elevades.
- L'índex de motorització de Subirats, (2,35 vehicles per habitatge de primera residència) és un dels més elevats de l'Àrea Metropolitana de Barcelona.
- L'eix de vies de comunicacions format per l'AP-7 i el ferrocarril implica un sever impacte sobre el territori.
- El servei de ferrocarril a l'estació de Lavern-Subirats (estació vitivinícola) és insuficient, i existeix el perill que se suprimeixi aquest servei.
- Alguns dels camins veïnals acusen una manca de manteniment.
- Les llargues distàncies que separen els nuclis urbans obliguen a l'ús de vehicles motoritzats per desplaçar-se dins el municipi. Això s'agreuja pel fet que el servei de transport públic és quasi nul.
- La plurinuclearitat de Subirats i els forts pendents (especialment al sector oriental del municipi) dificulten l'ús de la bicicleta al municipi.
- Els punts negres del trànsit més rellevants són a Ordal, Lavern, els Casots, Can Cartró i la urbanització Casablanca. Els accessos als polígons, amb un elevat trànsit de vehicles pesats, també poden generar un cert risc.

Índex de motorització del municipi de Subirats, 1991-2001

Font: web de l'Institut d'Estadística de Catalunya (www.idescat.es), consultada el juny de 2004

A.5 Incidència ambiental de les activitats econòmiques

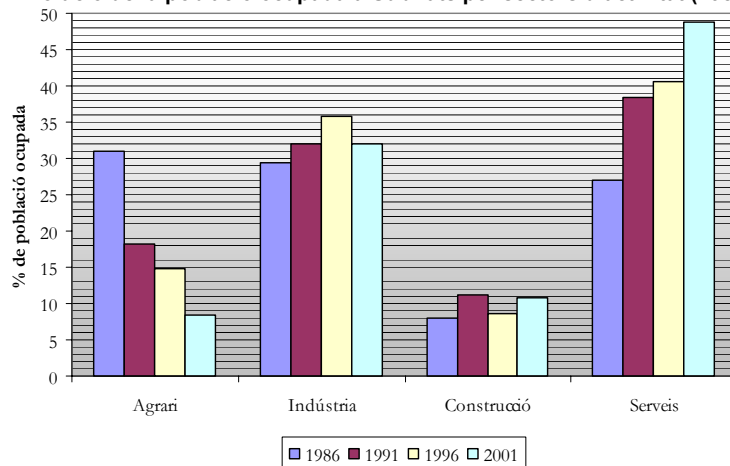
FORTALESES – OPORTUNITATS

- L'estructura econòmica de Subirats segueix sent marcadament rural, basada en la vinya. No obstant, l'activitat agrícola ocupa cada vegada menys persones (un 8,4% de la població ocupada), i bona part del valor afegit de la producció vitivinícola es crea fora del municipi (a Sant Sadurn d'Anoia, per exemple).
- Les noves tendències econòmiques giren al voltant del turisme de qualitat, basat en els valors paisatgístics de la vinya.
- Els darrers anys ha augmentat el grau de conscienciació ambiental dels pagesos, la qual cosa implica un ús menys abusiu dels adobs artificials. Des de fa un any existeix una associació de defensa vegetal (ADV) que promou l'ús de tractaments menys impactants per al medi (producció integrada).
- Les indústries presents al municipi, especialitzades en activitats logístiques, no produeixen emissions contaminants rellevants.
- Els desenvolupaments turístics del municipi són fins ara coherents amb la capacitat del territori per absorbir-los. El Patronat de Turisme pot ajudar a incrementar la qualitat del turisme i consolidar-lo com al motor de Subirats.
- Els nous creixements industrials, al polígon industrial del Lavernó, compten amb un informe tècnic paisatgístic per tal que s'integrin millor en el seu entorn.

DEBILITATS - AMENACES

- Hi ha una mancança d'empreses (indústria i serveis) d'elevat valor afegit.
- Les explanacions per adaptar la vinya a la mecanització de l'agricultura, especialment a muntanya, incrementen els riscos d'erosió del sòl, i posen en perill la tradicional conformació en feixes amb marges de pedra seca.
- En alguns punts del municipi els conreus han estat ampliat fins al punt d'envair les lleres dels rius, cosa que suposa un greu impacte sobre el funcionament del riu.
- Les activitats agrícoles poc respectuoses amb l'entorn provoquen una nitrificació dels aqüífers i dels cursos fluvials del municipi.
- Subirats no disposa d'ordenances que regulin les explanacions agrícoles.
- En un municipi de caràcter rural, i on el paisatge vitivinícola és un dels principals atractius, els polígons industrials signifiquen un element distorsionador. Altres impactes de l'activitat industrial són l'ús de territori d'alt valor ecològic i agrícola, i l'augment del trànsit de vehicles pesants prop dels polígons. Aquests inconvenients no es veuen prou compensats per l'ocupació laboral de la població de Subirats.
- Les activitats extractives ocasionen un important impacte paisatgístic, la desaparició de sistemes naturals en la zona extractiva, l'emissió de pols i impactes associats a les infraestructures pròpies de l'activitat.
- El grau d'adaptació de la gestió municipal a tots els procediments administratius fixats per la Llei IIAA és encara baix, si bé és previst que millori prou amb el gestor informàtic dels expedients i el cens d'activitats.
- L'Ajuntament no disposa de moment de cap cens informatitzat sobre les activitats del municipi i per tant es desconeix amb exactitud la tipologia de les activitats econòmiques segons la Llei IIAA.
- El grau d'adequació de les empreses existents de Subirats a la Llei IIAA és baix, i des de l'Ajuntament s'ha tolerat aquesta irregularitat, almenys fins a l'actualitat.
- En els tres polígons industrials s'ubiquen algunes empreses amb activitats incloses l'Annex II de la Llei IIAA, i per tant la seva incidència ambiental és moderada.

Evolució de la població ocupada a Subirats per sectors d'activitat (1986-2001)

Font: Elaboració pròpia a partir de la web de l'Institut d'Estadística de Catalunya (www.idescat.es), consultada el juny de 2004

A.6 Models de comportament social i educació ambiental

FORTALESES – OPORTUNITATS

- Hi ha una forta tradició associativa, vinculada als ateneus i centres agrícoles.
- Les 8 entitats més actives apleguen més de 1000 socis i participen de manera activa en les celebracions municipals, a banda d'organitzar-ne de pròpies
- S'ha contactat amb 20 entitats del municipi, per implicar-les en l'elaboració del Pla d'Acció Ambiental
- L'Ajuntament participa en la campanya de millora de la nidificació d'òlibes, adherint-se a una campanya promoguda per CASSA
- Hi ha locals públics i privats en condicions acceptables per dur-hi a terme cicles de conferències, activitats d'educació ambiental, etc. L'Ajuntament concedeix subvencions als locals de les entitats per reformar-los
- La ruta de la vinya, promoguda per l'Oficina de Turisme i elaborada amb l'assessorament d'experts de la Universitat de Barcelona, és una activitat que inclou aspectes mediambientals i de coneixement de l'entorn
- El Grup de medi Ambient organitza sovint cursos, sortides naturalistes, etc.
- L'any 2000 l'enquesta de percepció definia un perfil de percepció ambiental mitjà-alt, en base a una enquesta que representava el 8% dels habitants.
- S'ha constituït una plataforma ciutadana per a la participació, que vetllarà per a una eficient participació pública durant els processos d'elaboració del Pla d'Acció Ambiental i la revisió del POUM.

DEBILITATS - AMENACES

- La participació veïnal, tot i que es manté, ha patit una davallada.
- No es duen a terme activitats específiques d'educació ambiental.
- L'Ajuntament no disposa d'un local propi on fer aquest tipus d'activitats.

ENTITATS CONTACTADES PER A L'INICI DE LA PARTICIPACIÓ CIUTADANA

Sant Pau d'Ordal	Ordal
Centre Agrícola	Ateneu Ordalenc
Centre d'esplai "Els Cargols"	Esplai Sol Naixent
Coral Llebeig	Cresta Box d'Ordal
Grup de Medi Ambient	Lavern
Grup Excursionista del Centre Agrícola	Centre Cultural i Recreatiu de Lavern
Can Cartró	Ca l'Avi
Centre Cultural i Recreatiu	Centre Cultural i Recreatiu
Can Rossell	Urbanització Casablanca (Nord)
Centre Cultural i Recreatiu	Comissió de Festes
Urbanització de Can Rossell	Muntanya Rodona
Ass. Cultural i Gastronòmica "Les Perdius"	Comissió de Festes
Can Batista	Altres
Casal de Can Batista	ADF
	Patronat de Turisme
	Unió de Pagesos Alt Penedès
	Societat de caçadors

B.1 Flux de l'aigua

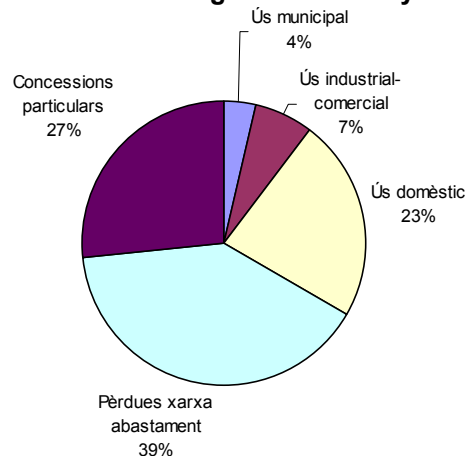
FORTALESES – OPORTUNITATS

- Està previst que la xarxa d'abastament municipal es pugui connectar a la xarxa de distribució d'Abrera. Aquesta connexió tindrà la funció de garantir l'abastament d'aigua de la població de Subirats en episodis de sequera, d'increments de demanda o de contaminació dels pous.
- Tots els nuclis de població del municipi (llevat de la urbanització Casablanca) s'abasteixen a partir de la xarxa d'abastament municipal d'aigua.
- L'empresa concessionària CASSA-Mina de la Salut està instal·lant comptadors individuals per tal de substituir progressivament tots els aforaments existents, la qual cosa permetrà un important estalvi en el consum.
- L'aigua distribuïda a la xarxa d'abastament municipal presenta una qualitat fisicoquímica bona.
- El Pla de Sanejament d'Aigües Residuals Urbanes (PSARU) de Catalunya 2002, preveu construir a mig-llarg termini un nou col·lector i la instal·lació d'una sèrie de noves EDAR a Ca l'Àvi, Can Batista, Can Cartró, Can Rossell, Cantallops, El Pago, El Rebato, Torre-Ramona, Urbanització Can Rossell i Lavern, que encara no aboquen l'aigua residual a cap depuradora.
- Està prevista la construcció d'una xarxa separativa a Sant Pau d'Ordal i la projecció de nous trams separatius en altres indrets del municipi.

DEBILITATS - AMENACES

- Encara existeix un nombre important d'aforaments (de l'ordre del 50%) que fa difícil poder conèixer amb exactitud tant els consums d'aigua de xarxa com les pèrdues que es produeixen.
- Hi ha una diferència força important entre el volum d'aigua subministrat a la xarxa i el registrat (comptadors individuals i aforaments contractats). Un 55% de l'aigua subministrada són pèrdues o consums no registrats.
- La urbanització de Can Rossell té una dotació en alta extraordinàriament elevada (1.100 L/habitant/dia durant el 2003) degut a les pèrdues de l'ordre del 80% de la xarxa d'abastament en aquell tram.
- La distribució poblacional dispersa complica la gestió i el sanejament de l'aigua residual.
- La xarxa de sanejament és unitària i, en alguns trams, es troba en un estat de conservació molt deficient. Aquesta xarxa de clavegueram no cobreix tot el municipi: la urbanització Casablanca Sud i la Muntanya Rodona no disposen de clavegueram.
- Les tres depuradores municipals són molt petites i només reben abocaments domèstics (un 49% del l'aigua residual domèstica).
- Hi ha episodis d'abocaments puntuals d'aigua residual, que han provocat increments importants de càrrega orgànica (DBO) a les depuradores.

Abastament d'aigua durant l'any 2003

Font: elaboració pròpia a partir de diverses fonts

B.2 Flux de residus

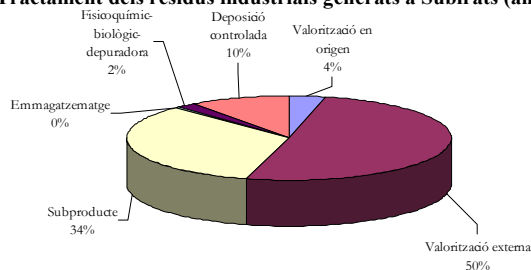
FORTALESES – OPORTUNITATS

- La recollida selectiva, inclosa la deixalleria municipal, ha augmentat els darrers anys des del 4,3% (1999) fins a prop del 10% (2002), especialment el vidre i els envasos.
- La quantitat de vidre recollit per habitant (29,6 kg/hab/any al 2002), supera la mitjana comarcal (20,6) i catalana (18,8). Això s'explica pels nombrosos restaurants del municipi i per la indústria del cava i els vins, important productora de vidre.
- La nova empresa gestora de la deixalleria ha millorat el seu aspecte extern i té previst noves actuacions de condicionament per augmentar la seva eficiència.
- Si bé encara resten a Subirats alguns punts d'abocaments incontrolats, l'Ajuntament ha anat clausurant els més importants.
- La tipologia d'empreses ubicades en els 3 polígons industrials de Subirats no genera quantitats importants de residus perillosos.
- Un 54% dels residus industrials declarats a Subirats es revaloritzen, mentre que un 34% s'utilitzen com a subproducte. El compliment dels objectius fixats pel Programa de gestió de residus industrials de Catalunya 2001-2006 és total i fins i tot se supera.
- Un dels principals abocadors de runa del municipi, situat a la carretera BV-2428, ja ha estat clausurat per l'Ajuntament i s'ha iniciat una recuperació de l'indret.
- La proposta de situar un dipòsit complementari de runes a Subirats, que es volia ubicar a la zona de l'antiga bòbila del municipi, s'ha desestimat, la qual cosa permetrà mantenir i recuperar les noves zones humides que han sorgit.
- S'està negociant la creació d'un dipòsit controlat de runes d'abast comarcal a la pedrera del Telègraf. És una bona oportunitat per solucionar la manca de dipòsits de runes a la comarca i, a la vegada, per restaurar ambientalment la pedrera.
- La producció de dejeccions ramaderes és baixa en comparació a altres zones de Catalunya, atès que només hi ha una explotació de porcí.

DEBILITATS - AMENACES

- La generació de residus municipals per càpita, 2,04 kg/hab/dia (2002) és força superior a la mitjana comarcal (1,64 kg/hab/dia) i catalana (1,61 kg/hab/dia).
- Si es consideren els residus comercials, la taxa de residus domiciliaris a Subirats seria de 1,73 kg/hab/dia, superant sensiblement les previsions del Programa de gestió de residus municipals de Catalunya 2001-2006 (PROGREMIC), que la situa en 1,36 kg/hab/dia per a l'any 2003.
- El percentatge de recollida selectiva de Subirats (10% l'any 2002) s'allunya molt dels objectius PROGREMIC 2001-2006, que preveia per a l'any 2003 la valorització del 57% dels residus municipals. Val a dir que per al conjunt de Catalunya (20% l'any 2002) tampoc s'han assolit els objectius del PROGREMIC.
- Encara no s'ha iniciat la recollida selectiva de la fracció orgànica dels residus municipals, tot i que legalment el municipi tampoc hi està obligat.
- Fins fa poc, l'aspecte extern, el funcionament i l'ús ciutadà de la deixalleria municipal de Subirats no eren els òptims. D'altra banda, l'any 2003 només es va poder recuperar un 53% dels residus que van entrar a la deixalleria.
- Els residus industrials són la fracció més important de tots els que es generen a Subirats (un 72,7%). La deposició controlada com a destí final dels residus industrials ha passat del 5,36% de l'any 1999 al 10% de l'any 2002.
- La producció de residus especials, tot i representar una part proporcional petita, ha augmentat els darrers anys, passant de les 7 tones (1999) fins a les 13 tones (2002).
- L'Alt Penedès només disposa d'un dipòsit controlat de runes, en un extrem de la comarca, allunyat de la majoria dels municipis. En conseqüència, encara resten diversos abocadors incontrolats de runes: per tot Subirats, especialment a les lleres de rius i torrents, hi ha petits abocaments de runa incontrolats.
- Atesa la importància del conreu de vinya, la generació d'envasos de productes fitosanitaris se suposa que és elevada. Hi ha constància que alguns pagesos cremen aquests envasos o els llencen en punts d'abocament incontrolats. D'altra banda, la recollida i el tractament d'aquest tipus de residus és desigual.

Tractament dels residus industrials generats a Subirats (any 2002)

Font: web de l'Agència de Residus de Catalunya, consultada el mes d'abril de 2004

B.3 Fluxos d'energia

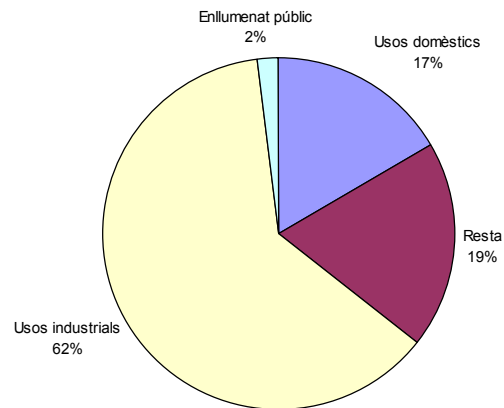
FORTALESES – OPORTUNITATS

- FECSA-ENDESA construirà una línia elèctrica de 220KV entre la serra d'Ordal (pins de Molló) i el Parc Logístic de l'Alt Penedès per tal d'augmentar el subministrament elèctric a Sant Sadurní d'Anoia, zona nord de Subirats i Gelida. Com a compensació per aquesta implantació, FECSA-ENDESA instal·larà un sistema fotovoltaic amb seguidor solar a l'escola Lavern per un ús didàctic i una instal·lació d'energia fotovoltaica per a l'edifici consistorial de l'Ajuntament.
- La Direcció General d'Energia i Mines de la Generalitat ha plantejat una solució alternativa per resoldre les dificultats en el desplegament de la xarxa de gas natural que consisteix en una xarxa local amb un dipòsit de propà.
- Tot i que actualment les làmpades de vapor de mercuri (VM) representen aproximadament el 40% de l'enllumenat públic, s'anirà substituint aquestes làmpades per les de vapor de sodi d'alta pressió, més eficients energèticament.
- L'Ajuntament ha sol·licitat al Pla Únic d'Obres i Serveis de Catalunya (PUOSC) una subvenció per a la renovació total de les instal·lacions municipals de Can Batista, el Corral del Mestre i Can Bas.
- La radiació solar mitjana a Subirats se situa al voltant dels 15 MJ/m² i dia, el que li confereix una elevada potencialitat per a la captació d'energia solar.
- Àngel Plazas S.A. disposa d'una flota de 35 camions i 10 carretes que utilitzen com a combustible biodiesel al 30 %.

DEBILITATS - AMENACES

- Tot i que el municipi és travessat per un etilenuoducte i un gasoducte (i està prevista la instal·lació d'un altre gasoducte), Subirats no disposa de distribució de gas natural. Això es deu, bàsicament, a la dificultat de desplegament de la xarxa en un territori amb una població tant segregada.
- Al nucli de Can Batista falten transformadors, cosa que provoca que sovint es donin baixades de tensió que poden afectar alguns electrodomèstics.
- La densitat i proximitat de les línies d'alta tensió als nuclis de població poden provocar riscos per la salut per les radiacions electromagnètiques que emeten.
- La urbanització Casablanca Sud no disposa encara d'enllumenat públic, i hi ha tres nuclis (Cal Batista, el Corral del Mestre i Can Bas) on les instal·lacions d'enllumenat públic són antigues i obsoletes.
- Encara hi ha nuclis amb una gran part de les làmpades de vapor de mercuri, com ara Ordal, Lavern, o la urbanització de Casablanca Nord.
- L'Ajuntament de Subirats no fa un seguiment detallat dels consums energètics generats en cadascun dels centres públics del municipi.
- A les escoles de Sant Pau i Lavern es produeix un elevat consum elèctric degut, principalment, a que el sistema de calefacció és elèctric i les instal·lacions són molt antigues i energèticament poc eficients.
- Les instal·lacions basades en l'aprofitament de l'energia solar estan poc implantades al municipi i la seva promoció, actualment, és nul·la en els equipaments municipals de què disposa el municipi.
- Subirats no ha promulgat cap ordenança municipal de captació solar.

Consum d'electricitat al municipi per àmbits (2003)

Font: FECSA-ENDESA

B.4 Medi atmosfèric i sorolls

FORTALESES – OPORTUNITATS

Medi atmosfèric

- L'activitat industrial de Subirats no emet una quantitat rellevant de contaminants atmosfèrics.
- Les emissions atmosfèriques es concentren al llarg dels eixos de l'autopista AP-7 i la carretera N-340, però a la resta del territori no hi ha focus emissors importants.
- No s'ha tramitat cap denúncia relacionada amb les emissions de contaminants atmosfèrics
- La capacitat d'assimilació de contaminants a les zones urbanes dels voltants de Subirats és alta. Des del punt de vista contrari, la vulnerabilitat a diversos contaminants és nul·la a gran part del terme municipal de Subirats. Únicament en l'eix de comunicacions definit per l'autopista AP-7, la vulnerabilitat és una mica més elevada, si bé es manté en la categoria de "molt baixa".
- Tot i que la fiabilitat de les dades de l'estació de Vilafranca del Penedès no és l'adequada, els valors mesurats en aquesta estació al llarg dels anys 2001-2002 van complir els objectius de qualitat de l'aire establerts pels diferents valors límit per a la protecció de la salut.
- Pel que fa a l'O3 troposfèric, el llistat horari d'informació a la població en el període 2001-2002 es va superar un únic cop i el llistat vuit-horari de protecció de la salut es va superar 3 vegades.

Sorolls

- El programa de govern de l'actual Ajuntament de Subirats té previst instal·lar pantalles acústiques en el tram de l'autopista AP-7 que afecta el nucli de Lavern.
- Nuclis susceptibles d'estar afectats pel soroll de l'AP-7 o de la N-340, com ara Ordal, El Pago, Cantallops o la urbanització de Casablanca, no han mostrat cap queixa en aquest sentit.

DEBILITATS - AMENACES

Medi atmosfèric

- L'autopista AP-7 és la font més important d'emissions del municipi, seguida de la carretera N-340, i el trànsit de vehicles fa que les emissions per habitant de Subirats siguin significativament elevades.
- L'elevat índex de motorització de Subirats significa que la seva població contribueix força a les emissions produïdes pels seus desplaçaments pel territori, en comparació amb la població de la resta de Catalunya.
  - Les sis activitats extractives són focus emissors de partícules en suspensió.
  - No es coneix la magnitud de les emissions produïdes pels serveis i la indústria, perquè falta informació fiable dels consums.
  - Les masses forestals de Subirats no són capaces d'absorbir les emissions de CO₂ que produeix l'activitat humana dins el terme municipal
  - Existeix una certa inquietud ciutadana provocada per les males olors que emanen d'algunes rieres i que presumiblement es deuen a abocaments d'una empresa d'alcohols situada al municipi veí d'Avinyonet del Penedès.
  - La fiabilitat de les dades dels punts de mesurament de la contaminació atmosfèrica de Vilafranca del Penedès, la més propera a Subirats, no és l'adequada per a la major part de contaminants atès que el seu microemplaçament és incorrecte.
  - A l'estació automàtica de Vilafranca del Penedès, la mitjana anual de l'índex Català de la qualitat de l'aire (ICQA) es va mantenir força constant en el període 1996-2000 però va patir una davallada important en els darrers dos anys (període 2001-2002). D'altra banda, hi ha hagut dies puntuals que s'han assolit ICQA realment baixos, indicatius de qualitats "baixes" o fins i tot "deficients" (anys 1999 i 2000).

Sorolls

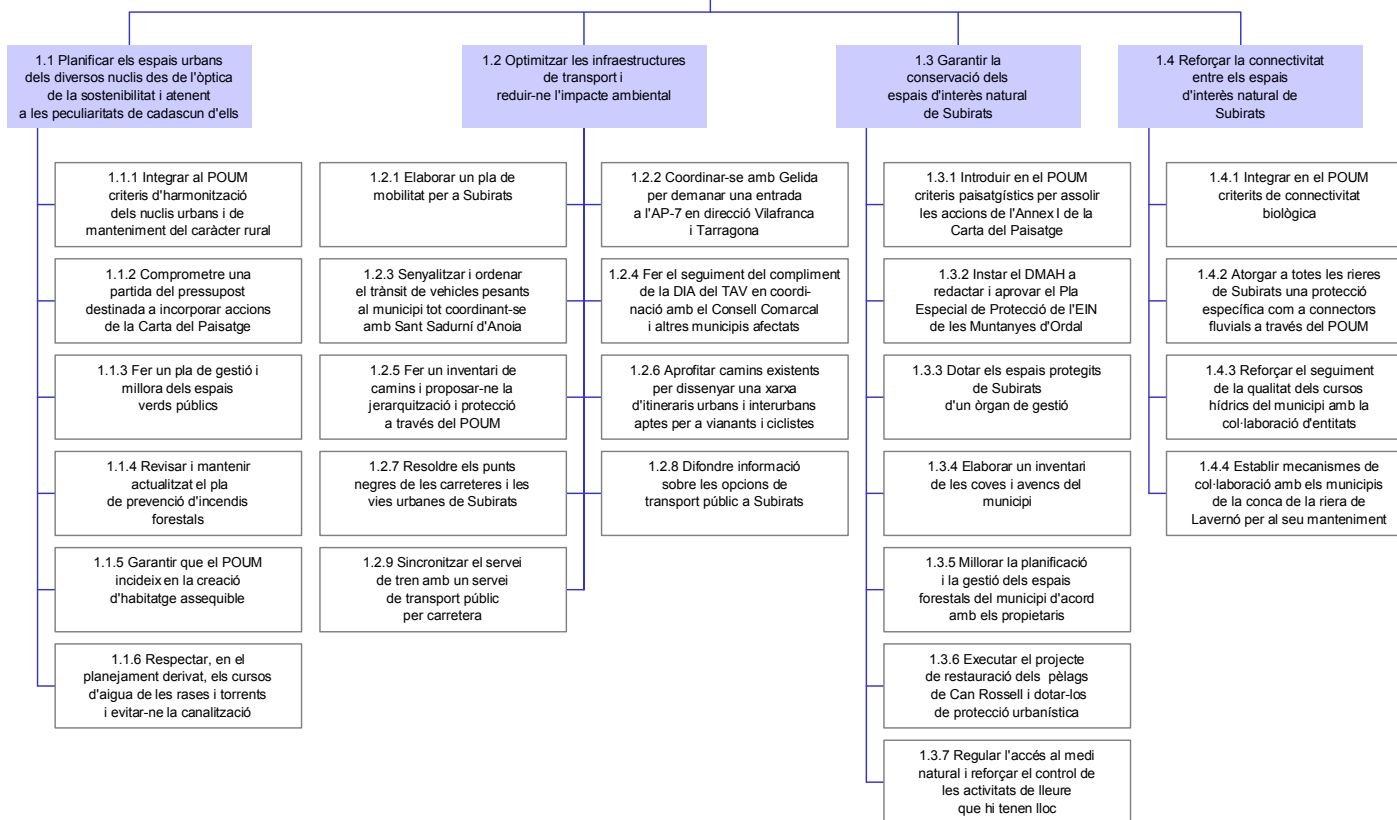
- Diversos nuclis es veuen afectats pel soroll generat pel trànsit rodat que circula per l'autopista AP-7. Els més afectats són Lavern, Can Batista i Can Cartró.
- El soroll provocat pel tren d'alta velocitat (TAV) Madrid-Barcelona, que travessarà el municipi de sud-est a nord-oest, afectarà especialment el nucli de Can Batista.
- Resta pendent elaborar i aprovar el mapa de capacitat acústica de Subirats d'acord amb el que estableix la Llei 16/2002 de protecció contra la contaminació acústica.
- El soroll provocat pels quads que circulen els caps de setmana per zones forestals afecten algunes poblacions, i a més, pel fet de circular per l'interior de zones forestals poden provocar molèsties importants a la fauna més sensible com ara els rapinyaires.

MAPA DEL PLA D'ACCIÓ LOCAL DE SUBIRATS

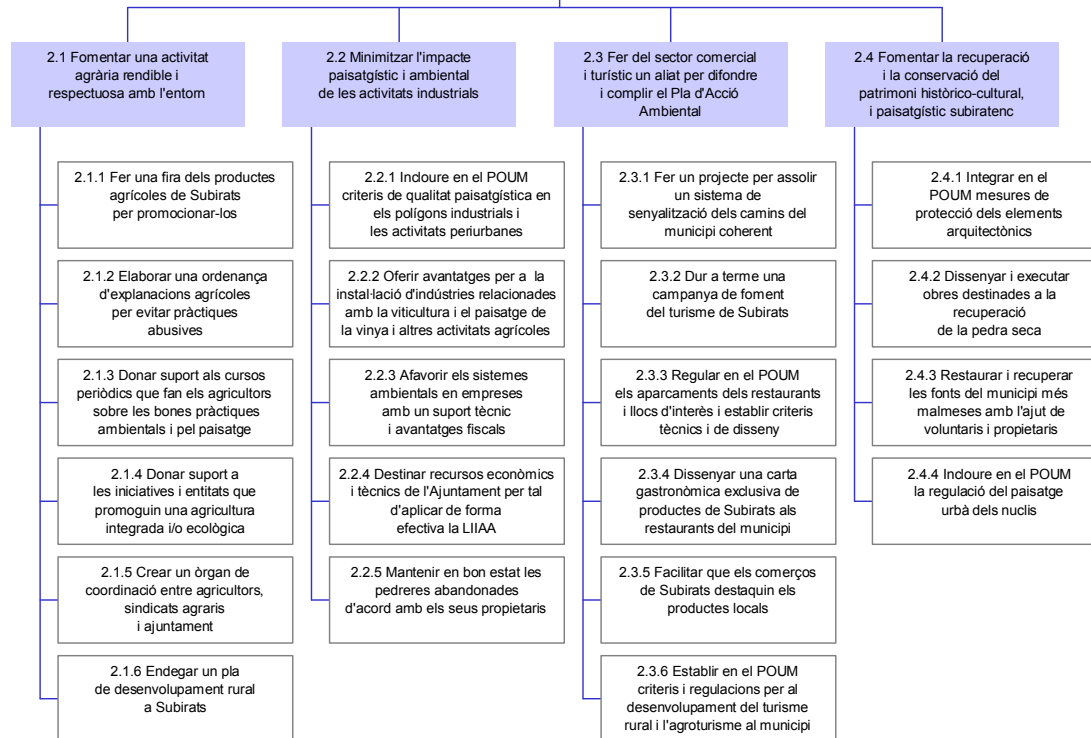

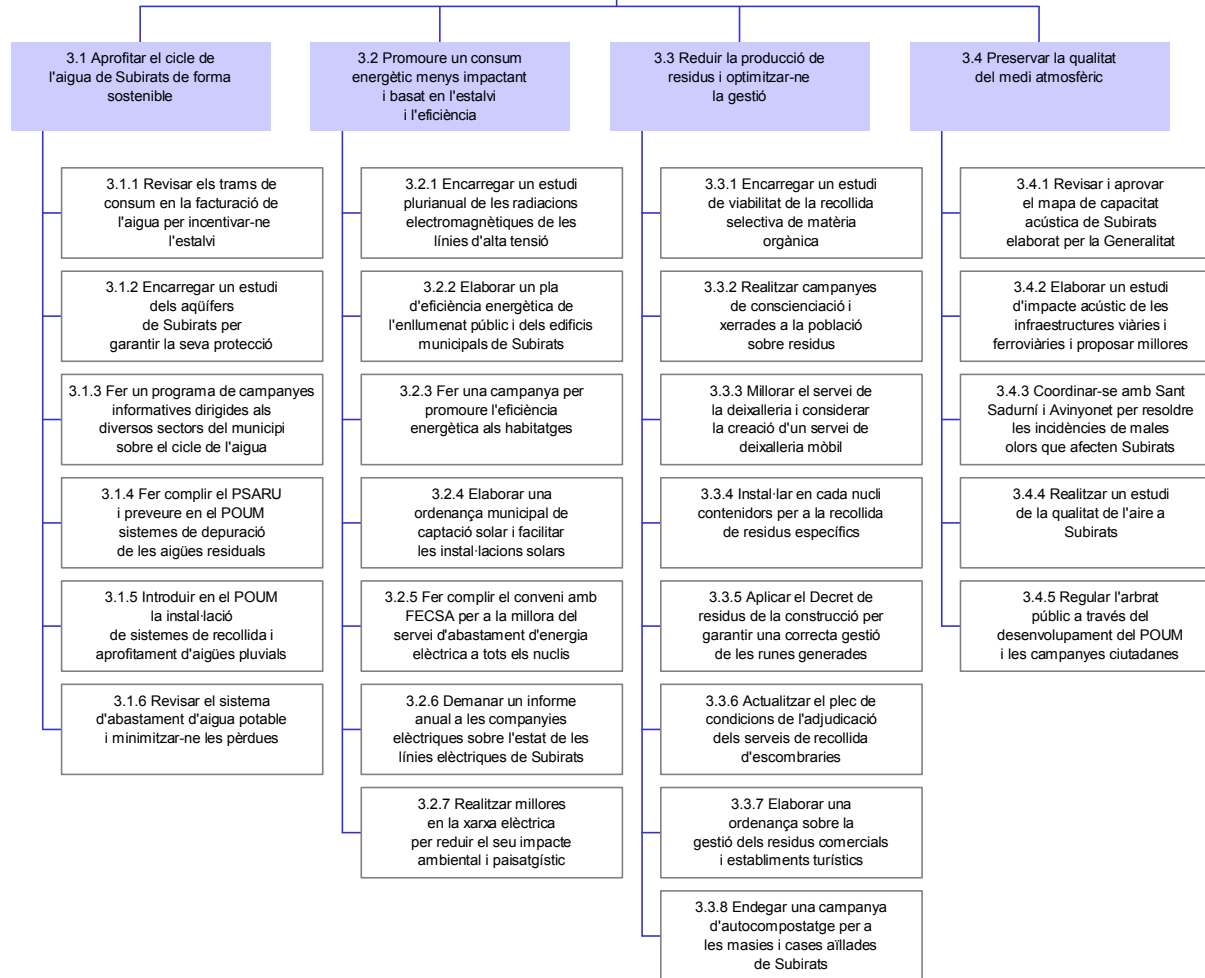
LE 1
Una ordenació del territori
que assenti les bases per a
un futur sostenible

LE 2
Un paisatge viu i de qualitat,
reflex de la identitat
pròpia de Subirats

LE 3
Una petjada ecològica que no excedeixi
la capacitat de càrrega del territori

LE 4
Un compromís comú i
una responsabilitat compartida per
dirigir Subirats cap a la sostenibilitat

